

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyedévre 1 frt 25 kr.
Félévre 2 „ 50 „
Egész évre 5 „ — „

Megjelenik minden szerdán
és szombaton.

Egyes szám ára 7 kr.

Hirdetéseket felvesz s rendkívül
olcsó áron közöl a kiadóhivatal.

SZABADSÁG

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓHIVATAL:

Széchenyi-u. 45. sz.
a Wagner és Szelenyi (ez-
előtt Gedeon és Tsa) nyom-
dája. Ide küldendők a l p
szellemi részét illető köz-
lemények, valamint az
előfizetési díjak, hirté-
tések, nyilvánterkek és rek-
lamációk.

POLITIKAI LAP. A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes példányok Groszman J. antiquar-üzletében, Falkenstein S. dohánytözsdejében, Hesz Jenő, Gubás F., Groszmann J. és Nagy Lajos fűszerkereskedésében kapható.

Hárman vannak . . .

Hárman vannak immár, a kiknek nevéhez a magyar nemzet örök átka tapad. A róm. kath. klerus tagja, jobban mondva: szégyenfoltja mind a három.

Zimándy Ignác megírta, Zelenyák János német nyelvre fordította, Lepsényi Miklós pedig a magyar nép között *ingyen osztogatja* azt a szennyiratot, mely Kossuth Lajos, hazánk megváltója ellen a legaljasabb hazugságokat, a leggyalázatosabb rágalmat szórja világgá.

Ezek az alávaló bélpoklosok Kossuth Lajos nevét és emlékét meg nem sérthetik, mert az ő neve és emléke szent és sérthetetlen; de megsértették a magyar nemzet kegyeletét, arculverték hazafias érzületét s ezért számolniok kell!

De hol és mimódon vegyen a kegyeletében és hazafias érzületében vérgisértett magyar nemzet elégtételt? . . . Hol vannak azok a gazemberek, a kiknek nevére minden igaz magyar ember marka ököibe szorul? . . .

Az általános megvetés, az undor kifejezése most már nem elég ezekkel a gyejhonna tűzére való pokolfajzatokkal szemben, mert ezek — úgy látszik — a nemzet gyűlölete és utálata nyomán még jobban hiznak és szaporodnak.

Másféle elégtételt kell vennünk.

Büszke, önérzetes, szabad államban az ilyen akasztófa-virágok nem élnek túl a huszonnégy órát. A felbőszült népharag százszor gázolt volna már keresztül undok testükön s kiszorította volna belőlök azt a hitvány lelket, mely saját szennyével a legtisztább fényben ragyogó szentséget homályba vonni igyekezett.

Nálunk? . . . A közerkölcsök elaljasodásának, a nemzeti önérzet végpusztulásának eme gyászos korszakában az ilyen nyomorultak is fölemelt fővel járhatnak!

Vagy talán azért nem akarja a magyar nemzet haragja ezeket a hazugságon hizott emberi szörnyetegeket eltaposni, mert undort keltő látvány, ha potrohos pókokat eltaposunk? . . . Lehet. És ez bizony undorító dolog.

Azért, hát csak hadd éljenek ők. Éljenek sokáig; de a földi szenvedések legborzasztóbb kálváriáját: a megbecstelenítések szakadatlan sorát éljék keresztül.

Ezt a kálváriát állítsa föl számukra a magyar nemzet.

Megmondom, miként.

Azt hiszem, akad Magyarországon egy jólelkű fő ur vagy egy gazdag ember, a ki ezeknek a gyalázatban fetregő hitvány alakoknak arcképeit megkészíteni s azokat szintén ingyen osztogatja ki a romlatlan nép között. Hadd ismerje meg minden magyar ember ezeket a korbácsolni való firmákat, hogyha utonutfélen valamelyikkel találkozik. *arczul vág hassa úgy, hogy földre hulljon, mint egy rongyos béka.*

Igy aztán majd csak kiverjük őket az országból.

Ruttkay Menyhért,

Az erdélyi román kérdés.

Az életre való nemzeteket az jellemzi, hogy meg van a hitük a saját hivatásukban és küzdenek a jövőért. Ilyen életre való nemzet a románság. Minden egyes fiában lángol a fajgyűlölet a magyarság ellen, mely ezt a szeretetre képtelen „cine mintyés“ fajt éppen úgy összetartja, mint más népeket a szeretet. Történelme nincsen, de azért nem jó zavarba. A Balkán lejtőjéről besettenkedett pásztornép kisajátítja az olaszok római eredetét és Hunyadi Jánostól, Mátyás királytól Deák Ferenczig minden nagy emberünket eltulajdonítja magának. Ha nincs történelme és nagy nemzeti multja, hazugsággal is teremtilyent. Az embernyúzó Hóra és Kloska, Jánku és Axintye hősök az ő szemében. E nép büszke a nagy-enyedi és zalathnai vérfürdőre, mert erkölcsisége még mindig azon a fokon áll, a hol az ilyen tetteket dicsőínek tartják.

Az oláh nép nagyon jól tudja azt, hogy nemzetiségi politikát iskolák nélkül üzni nem lehet. Tudja ezt körülöttünk minden nemzet, csak mi nem akarjuk beismerni. Horvátország ma-holnap elhorvátosítja a Szerémségben lakó 100 ezer magyarságot.

Romániát semmi veszély nem fenyegeti, ha ott egy-két magyar nyelvű iskolát felállítanak. Hanem azért mikor Gyeorgyevó magyar lakói azért folyamodtak, hogy engedjék meg nekik egy magyar iskola felállítását, a román kormány gögösen azt felelte a kérelmezőknek, hogy: *Romániában semmi szükség nincs a magyar nyelvre.* A Dobrud-

zsában bezáratja a bolgár templomokat és nem engedi, hogy sem a templomban sem az iskolában használják a bolgár nyelvet.

Nézzük Poroszországot, mit csinál az a lengyelekkel és elszásziakkal? Még a földet is kisajátítja a lengyelek talpa alól és rátelepíti a németeket.

Nézzük Oroszországot, mely Beszarábiát az 1876-iki háború óta eloroszosította, mely az oláhok legnagyobb részét onnan egyszerűen kitelepítette.

Minden népben működik a fajszeretet ösztöne csak a magyarban alszik. *Mi nem merjük az oláhoknak azt mondani, hogy a magyar földön semmi szükség az oláh nyelvre. Még kevésbé merjük azt az igazságot hirdetni, hogy itt mindenkinek szüksége van a magyar nyelvre.* Soha egy faj az ellenségeivel szemben annyi gyávaságot és az őt környező veszélyekkel szemben annyi föl nem vevést nem tanúsított, mint a magyar. Ez a nép tökéletesen elhagyta önmagát és a saját gyámoltalanságánál csak az ő államférfiainak az ügyefogyottsága nagyobb.

Az államot senki és semmi meg nem védi az őt fenyegető veszélytől, ha önmaga nem teszi ezt. *„Ott, hol az állam önmagát elhagyja, saját érdekeivel nem gondol, magát nem védi azokkal az eszközökkel, melyekkel csak ő rendelkezik, ott a gyenge egyes ember, vagy testület nem segíthet az államon“, mondja Grünwald.* Mert mit ér az erdélyi magyar kultüregylet tevékenysége, a hol az állam gyámoltalansága megtüri, hogy Oláhország évi 500 ezer frankkal segélyezze a dákóromán törekvéseket?

Az egész dákóromán kérdés kulturális és közgazdasági alapokon fejlődött és csak ezeken az alapokon lehet megszüntetni. De ezen az alapon biztosan ezélt érünk. Mit kellene tenni, elmondom röviden.

Legelső teendő a közigazgatás államosítása*) még pedig úgy, *hogy a községi jegyzői kar is bevonassék az államosításba.* Mert a jegyző a községekben nagyobb hatalmasság, mint a szolgabíró és a faluban történet legkisebb dolgokról is tudomása van. Az egyes községekben a dákóromán törekvéseket csak ő ellenőrizheti. *A községi jegyzők áthelyeztetésének a jogát az államkormány feltét-*

*) E tekintetben nem vagyunk egy véleményen cikkíróval, mert csak azért, hogy az oláh vidéket féken tartsuk, nem dobhatjuk egész Magyarországot a centralizáció örvényébe. Szerk.

lenül tartsa fenn magának még a szolgálati pragmatika megalkotása esetén is.

E tekintetben ne engedjen a kormány senkinek és semmi frázisnak, mert a nemzetiségi kérdés Achilles sarka az, hogy van-e, ki az egyes községekben a népbolondítókat: a földosztogató szociálistákat és a nemzetiségi izgatókat szemmel tartsa. Most nincs ilyen közegünk, — mert az erdélyi községek községi jegyzői maguk is nagyrészt románok, — a kik a dációrománokkal egy követ fujnak.

Apponyi a megyét úgy akarja államosítani, hogy a községi hivatalnokokat a nép válaszsza. Óriási meggondolatlanság volna azonban, ha a kormány a jegyzői kar választásába belenyugodnék.

A jegyzői kar működésének ellenőrzésére hivatalos közeget kell szervezni, még pedig a megyétől és főispántól teljesen függetlent. Mert ismétlem, hogy a jegyzői kar hallatlan spanyol gazdálkodásának nagy része van a nemzetiségek elégedetlenségében. Nálunk az a legnagyobb baj, hogy a nép érdekeivel senki sem gondol. En, a ki oláh vidéken évekig laktam, tanuja voltam az egyes községekben a jegyzők dolgainak és mondhatom, hogy ha semmi egyéb oka nem volna a népnek elégedetlenkedni a magyar állammal, csupán a jegyzői kar spanyol gazdálkodása, ez is bőven elég ok lenne erre.

A második teendő: a nemzetiségi sajtó megrendszabályozása. Ki kell mondani, hogy az olyan lapnak, mely a felekezetek vagy az ország lakói közt egyenlenséget szít, a kavióját első sorban lefoglalják, másod sorban nyomdáját elérverezik. Egy ilyen paragrafus rögtön véget vetne a nemzetiségi sajtóizgatásnak.

Bolond állam az, mely úgy rendez be a maga intézményeit, hogy abba

idegenek beavatkozhatnak; hogy ezek az intézmények idegen országok szolgálatában álljanak. Ilyen eszevesztett állam a mi öreg földrészünkön csak egy van: a magyar. Ez megengedi, hogy a felekezeti ügye alatt nemzetiségi iskolákat tartsanak fenn, a hol nevelnek a tótól csehig, az oláhból dáco-románt, a szászból pángermánt, a szerbekből, horvátokból ábrándozó illyristát. Hogy ezek a szomszéd államok valamennyien éhesek a magyar földre, az köztudomású dolog, s ők maguk sem csináltak soha titkot belőle. Már 1893-ban így ír egy oláh a Republique Francaiseben: *Magyarország nem magyar népei a fajuk-beli királyságok és császárságok támogatásával képesek lesznek arra, hogy fenntartsák iskoláikat, melyek propagandájuknak legjobb eszközei.* Ime az 500 ezer frankos évi oláh-segély bizonyosság arra, hogy csakugyan képesek. Csak az a csodálatos, hogy ezt ily későre látták meg.

A nemzetiségi iskolák ellen ezeket kell tenni:

Legelső dolog: feltétlenül államosítani az egész közoktatást. Az oláh gymnasiumokat és elemi iskolákat vegye át az állam, hagyja meg bennük az oláh tantervet és elégedjék meg annyival, hogy megbízható, hű állampolgárokat nevel magának az idegen nyelvűekben. Kinek van kifogása az ellen, hogy a bánági sváb vagy a szepességi német németül beszél? Senkinek. Hisz ezek büszkén vallják magukat magyar állampolgároknak. 1881-ben, mikor a magyar nyelv kötelező oktatását törvényileg kimondtuk; mikor az erdélyi szászok a németországi pángermánokkal kigyót, békát ránk kiabáltak, a szepességi és bánági németek nemcsak nem tartottak velük, de sőt számtalan helyen népgyűléseket tartottak, a melyen tiltakoztak a néme-

tek rágalmaszai ellen és hazaárulóknak nevezték a denunciáló erdélyi szászokat. Határozatokat hoztak, hogy fegyverrel is készek védeni a haza szabadságát, mely nekik nyelvük használatát megengedi és a mely bennök az állampolgárt megbecsüli. Ha ilyen román nyelvű magyar polgárokat nevelhetünk, beérhetjük vele.

Igen jellemző, hogy a legközelebb kitüntetett Maximilián Falk nevű zsornálist a Pester Loydjában soha sem közölte magyar honfitársainak ezeket a határozatait és egyszerűen hallgatott a népgyűlésekről. Fájt az ő lelkének, hogy a Pester Loydot olvasó közönség majd a jövő századokban meg fog apadni.

Ugyancsak 1881-ben Máramarosmegye összes románsága hasonló határozatokat hozott és tiltakozott az erdélyi oláhság handabandája ellen.

Legyen gondja a kormánynak arra is, hogy Mihály Viktor-féle dációromán görögkatholikus püspököket fogas jóakarónk, a római pápa ne nevezzen ki.

Ha elérhetjük azt, hogy az idegen nyelvűek szeressék a hazát a saját nemzetiségükkel és nyelvükkel egyetemben, ezzel bátran beérhetjük. *Meg kell győzni őket két dologról. Először, hogy nyelvüket itt semmi veszély nem fenyegeti, másodsor, hogy ebben a hazában mást, mint magyar állampolgárt nevelni nem lehet, nem szabad.* Erről csak az iskolák államosítása győzi meg őket. Addig nem török le a dácorománok szarva, míg át nem látják, hogy a magyar állam nem tűri meg sem az iskolában, sem a sajtóban, sem az életben a hazaárulást.

Az iskolák elvételeért lesz lárma bőven, de csak hadd legyen. Utóvégre jobban már a külföld előtt befeketíteni nem tudnak, mint a hogy befeketitettek,

A „SZABADSÁG” TÁRCZÁJA.

Össze tépve . . .

Összetépve vissza küldted

Azt a kicsi

Selyem-kendőt.

Melyet egykor úgy szeretted,

Nem is oly rég —

Egy év előtt!

A ki neked azt elküldte,

Tudtad akkor:

Mi a neve.

Piczyiny ajkad boldogságnak,

Galambodnak

Is nevezte!

Bizonyyal e' nagy vétket hát,

Nem is Te — egy

Másik tette.

Idegentől meg nem csoda,

Ha ezeket

El feledte!

Sőt ha ezzel sebet ütött,

Nagyot mélyet —

A szív tájon.

Mért kutatná, mért kérdené,

Vérsz e az —

S ég e fájón!?

S vele együtt ott van-e az,

Elszakadva —

Szerte-széjjel.

Az a fonál, — mely a jövőt

Át kötötte —

A reménnyel!?

Mégis, mégis — én nem kérem,

Hogy ez a baj --

Rólam muljon.

És az a sok kiejtett köny,

Valaha rád —

Vissza hulljon!

Sőt azt kérem a nagy Égtől,

Viszonzásul —

Mindég érte.

Soha se' lásd a feketét

Leesni a —

Hó-fehérré!!

Ruttkay Imre.

Kirándulás Paradicsomfalvára.

— A „Szabadság” eredeti tárczája. —

Még valaki hamarosan azt találja hinni, hogy a túlvilági paradicsomba rándultam ki és onnan hazajövet hirdetni akarom az ottani

állapotokat. De az nagyon téved, mert ennek a kis történetkének a tárgya nem egyéb, mint egy kis utirajz a földi Paradicsomfalvára, abba a képzelte városkára, hol nincs nyomor és jajgatás és a hol a czipő nem szorítja az ember lábát és olcsó a kenyér.

— Volt már kegyed Paradicsomfalván?

— Paradicsomfalván? Hát hol fekszik az?

Oh, nem szükséges, hogy Columbus vagy Cock velünk legyen, majd csak rákadunk valahogy.

— Tehát csak utópia, mondhatja ön kedves olvasó, a mit én festeni akarok s a mi nek a kalauzolására vállalkozom.

Jó, vegye annak.

Mint mondják, ez a Paradicsomfalva, valahol arra délre fekszik. Klimája a legpompásabb alpesies. A házak pálmáktól övezve, az utcák pedig elektrikusán vannak kivilágítva. A város minden részén a legkellemesebb zene és pohárcsengés üti meg a kiránduló füleit, szóval ott, állítólag, a szerencse lakozik.

A szélrózsa minden irányába szét vannak küldve a város alapszabályai, benne van minden keresztülhajtva, a mit a gyarló emberiség évezredek óta kér, kíván, sőt sokszor követel is, általában — úgy állítják — ott senki rövidséget nem szenved.

mert a leleményességük forrása kifáradott.

Ha pedig a kormány nem megy bele az iskolák államosításába, akkor legalább tegye meg a következőket:

Tartsa fenn magának azt a jogot, hogy minden oláh gimnasiunhoz ő nevezze ki az igazgatót, a földrajz és történelem tanárát.

A felekezeti iskolaszékek összedíltánál kösse ki magának azt a jogot, hogy olyan helyen, a hol föltehető, miszerint az iskolában felekezeti vagy nemzetiségi izgatás folyik, felerészét az iskolaszéki tagoknak ő nevezheti ki. Az állam által fele részben kinevezett iskolaszéki tagok közt ott legyen a községi jegyző, a ki felelős az izgatásokért.

A felekezeti tanítóképzők eltörölendők. Ha nem, akkor az ott végzett tanítók kötelezettenek állami vizsgáló bizottság előtt a magyar nyelvből vizsgát tenni.

A román gimnáziumok mind a 8 osztályában a magyar nyelvben való előmenetelt évről évre kiküldött kormánybiztos ellenőrizze. Ennek a biztosnak joga legyen a magyar nyelvi osztályozásba befolyt, oly formán, hogy a kinek a dákoróman tanárok a magyar nyelvből kegyelem kalkulust adtak, azt egyszerűen áthuzhassa.

A magyar nyelvnek a népiskolákban való sikeresebb tanítására fogadjuk el azt a methodust, a mit a horvátok üzennek a szlavonai magyar iskolákban. Ha ugyanis a tanfelügyelő jelentést tesz arról, hogy a horvát nyelv tanítása nem üti a kellő mértéket: *Horvátországnak joga van a felekezet költségére külön horvát nyelv tanítót fogadni, a ki külön órákban tanítja a magyar nyelvet.* És ők ezzel a jogukkal élve, ma-holnap horvátá teszik a 100 ezer magyarságot.

Igaz, hogy a dákorómanok mindezekért majd nagy zajt csapnak, de ettől

nem kell megijedni. Mert mint Danton mondja: *„A haza ellenségei ellen bátorságra van szükség, ismét csak bátorságra és ujjal csak bátorságra“.*

Vercingetoria.

— **A Bródy és Welsz czég építkezése** ügyében **Bizony** Ákos urtól, pártunk nagyérdemű elnökétől a következő közleményt kaptuk:

Tisztelt Szerkesztő ur!

Becsés lapjának f. hó 21-én megjelent 41 ik számában „Feküdjünk le“ czim alatt egy névtelen közlemény jelent meg, melyben a Bródy Gyula-féle építkezési ügyre vonatkozólag hozott képviselőtestületi határozat ellen meglehetősen erős támadás van intézve.

Miután én is azok közé tartozom, kik a kérdéses határozat meghozatalában részt vettek, — tekintve az ügy nagy fontosságát is — helyén valónak látom cikkíró ur érveire röviden a következőket jegyezni meg.

1-ször. Miskolcz városának megállapított s felsőbb helyen jóváhagyott szabályozási terve nincs és így a megállapított szabályozási vonaltól a képviselőtestület el nem tért, mert attól, a mi nincs, eltérni nem lehet.

2 szor. Igaz, hogy az Adler Károly és Lippay Béla mérnök urak által készített szabályozási tervezetben a Széchenyi utca kérdéses részére vonatkozólag a következők foglaltak: „a Kazinczy-utca szögletétől a Groák-házig egyenes vonal kisebb mérvű szabályozással, innen a Katonaházig a Kis-Ujváros 4. sz. ház színvonalának 0.4 m. ig való beljebb tolásával, a Bródy háznál, mely szögletek leend, levágás a Katona-háznak egészbeni kisajátításával és eltávolításával“, de ezen javaslatot a kiküldött 36 tagu bizottság csak „a Bródy-háznál javasolt levágásnak és a Katona-ház kisajátításának elhagyásával“ fogadta el, tehát a tanács, illetve az építési bizottság által javasolt betoldás még a 36 tagu bizottság javaslatán sem alapszik.

3 szor. A javaslatba hozott betolás a Széchenyi utcát sem egyenessé, sem számba vehető mértékben szélesebbé nem

tette volna, városrendezési szempontból tehát fontossággal nem bír, de érzékenyen megsértette volna a telektulajdonos érdekeit s esetleg oly terhet háríthatott volna a város vállaira, mely semmi arányban sincs az általa elérhető előnnyel.

4-szer. Legyen meggyőződve Czikkiró ur, hogy a város rendezését és szabályozását azok is óhajtják, kik a Bródy féle telek tervezett betolását nem fogadták el, de óhajtják úgy, hogy a város pénzügyeit tönkre ne tegyék s a város lakosaira elbírhatatlan terheket ne rójjanak.

5-ször. Az, hogy a város utcáinak szabályozási vonala miként állapíttassék meg? Annyira kizárólagos belügye a városnak, hogy fel sem tehető a felettes hatóságokról, hogy a várost általa nem szándékolt s szükségesnek nem talált kisajátításokra kényszerítse, a bejelentett felebezéstől tehát nincs mit félnünk, de minden esetre a sajnálatos dolog, hogy a Képviselő testületnek kisebbségben maradt tagjai magok igyekeznek a felsőbb hatóságokat városunk önkormányzati jogainak csorbitásába bele vinni, s még sajnálatosabb, hogy ezen legalább is nem helyes eljárás éppen a függetlenségi párt közlönyében talál támogatásra.

Kérve jelen soraimnak becsés lapjába leendő fölvetelét, tisztelettel maradok kész szolgálja:

Bizony Ákos.

A közérdek szempontjából szívesen helyet adtunk a fentebbi cikkelynek; habár érezzük, hogy ez által nagyon kényes helyzetbe jutottunk. Kényes a helyzetünk azért, mert pártunk köztisztviselőiben álló elnökének, legfőbb princípálisunknak kárhóztató ítéletével szemben kell most helyünket megállnunk.

Nagyon sajnáljuk, hogy pártunk szeretve tisztelt elnökével a szóban forgó ügyben nem lehettünk egy véleményen; de hát mit cselekedjünk, mikor nekünk az a szent meggyőződésünk, hogy a megállapított szabályozási vonalból — ha már egyszer a városrendezés nagy munkájába belefogtunk — *egy hajszálnyit sem szabad engednünk.* Azt persze cikkünk megírásakor még nem tudtuk, hogy a 36 tagu bizottság a Bródy-háznál javasolt lemetszést nem fogadta el. Erről csak tegnap, a bizottság javaslatának átvételekor értesültünk.

A dolog lényegének vitatásába most tehát

A jelzett szabályok szerint Paradicsomfalva minden polgárának meg van a vagyon- és jogegyenlősége, ott a szorosabb értelemben vett enyérn—tied közti különbséget nem ismerik, a léhűtők, naplopók és intelligens csavargók néhány heti ottlét után mind kis birtokosokká lesznek, a gyermekek, öregek, fiatalok és vének annyit mulathatnak, a mennyi nekik tetszik s tomboló kedvében senkit a világért megakadályozni nem szabad. A mulatságok közös akarattal határozatnak el és együttes ivással ületnek meg, végre a fő-fő ügyeket egy pár ember intézi.

De tovább nem szaporítom a szót. Sok mindenfelét hallottam és olvastam még az ottani jeles állapotokról s mivel már régen vágytam olyan helyre, a hol a sült galamb magától belérepül az ember szájába, egy széles és hasongondolkozásu baráti körtől körülvéve, csakhamar elhatároztam magam harmadmagammal, hogy Paradicsomfalvára kirándulást teszünk s ha a vázolt állapotokat ott tényleg megtaláljuk, oda véglegesen át is költözködünk.

Ugy is lett.

Előkészületünk közepette a vitatkozás tárgyát sokáig az képezte, hogy a kirándulást gyalog vagy kocsin tesszük-e meg?

Végre megállapodtunk az utóbbiban.

Mikor képzeletünkben magunk előtt láttuk lebegni azt a boldogságot, szerencsét és semmivést, a mit a hirdetett előzmények után Paradicsomfalván feltalálni véltünk, csakhamar lelkesedni kezdtünk s miután sok utánjárás és fáradság után egy csomó pénzt kiki kamatokra kölcsön kapott, összes ingóságainkat pedig eladtuk, kitéztük az utazás napját. Midőn az első verőfényes tavaszi nap sugarai fényesen sütöttek alá a fakadó természetre, már ott állt házunk előtt a kocsis, ez a kocsis pedig vala egy rozoga bricska, a melybe egy vén, mindkét szemére vak gebe volt befogva, mivel erre a hosszú útra más kocsit kapunk nem sikerült még drága pénzért sem.

Csupa öröm és vidámság közt hagytuk el otthonunkat.

A kocsissal együtt, a ki történetesen maga a jármű tulajdonosa volt és szintén vágyott Paradicsomfalvára eljutni (nyilván azért, hogy ott könnyű szerrel két paripára és egy szalon kocsira tehessen szert) — négyen ültünk podgyászaink közt a taligán.

Arról a pompás kényelemről, a mit már az első napon élveztünk, nem akarok szólni. Alig vártam az órát, melyben a kijelölt terv szerint első megállóhelyünkre megérkezzünk.

A pedig volt egy falumentis kurta korcsma.

A korcsmárossal együtt ugyancsak hamosan megegyeztünk a szállás iránt, valami nagyon mélyen pihenhetünk azonban, mert virradóra nagy meglepetésünkre lelopták a kocsiról podgyászunkat és nem volt mit tenni, mint örülni azon, hogy voltak olyan kegyesek a bricskát, lovat és bennünket ott hagyni.

El is hordtuk magunkat onnan mindjárt és hajlottunk tovább-tovább, nagyokat nevetve azon, ha egyikünk, másikunk lepotyogott az ülésről. De nem neveltünk akkor, midőn a délutáni órákban megnyíltak az ég csatornái, s mintha dézsával öntötték volna a vizet, úgy zuhogott alá, hogy mire a legközelebbi faluba értünk, nemcsak vizesek, de már betegek is voltunk a kirándulásnak.

Ha nem kecsegtetett volna a remény, hogy öt nap mulva elérjük már azt a tejjel és mézzel folyó, plátói elveken alapuló köztársaságot, úgy, ha csak magam is, de visszatértem volna; mivel azonban a földi paradicsomot hajhászó utitársaim reakényszerítettek a továbbutazásra, a hatodik nap folytattuk és egyuttal be is fejeztük, mert bekövetkezett a katasztrófa... Felfordult a gebe és eltört a tengely, a mely pillanatban olyat zuhantam alá a nagy csodálkozásban,

nem bocsátkozunk. Nem kutatjuk: vajon az építési szakbizottságnak vagy a 36 tagu bizottságnak van-e igazsága? A fentebbi cikkelynek csak utolsó pontjára tesszük meg tiszteletteljes megjegyzésünket. Nem fogadhatjuk el azt a vádat, mintha mi támogatást nyújtottunk volna a közgyűlésben kisebbségben maradt pártnak abbéli törekvéseiben, mely a felsőbb hatóságokat a város önkormányzati jogának csorbitásába belevinni igyekszik. Nekünk ez a gondolat eszünk ágában sem fordult meg. Még most sem tudjuk megérteni, hogy bennünket ez a bűn terhel, mert mi úgy vagyunk meggyőződve, hogy ha egy határozatot megfelebbeznek, akkor még jogok csorbitásáról nem lehet szó. Vagy van felebbezési forum, vagy nincs. Ha van felebbezési forum; akkor az a felsőbb forum jog és törvény szerint ítélt és nem az a törekvése, hogy *jogokat csorbitson*, hanem az, hogy az *igazságot megtalálja*.

Szerk.

H I R E K.

— **Kérelem Miskolcz város közönségéhez.** A folyó hó 30-án megtartandó Kossuth-szobor leleplezési ünnepélyének napján, a város külső képén is látni kell Miskolcz város közönségének lelkesedését. E célból tisztelettel felkérem a város közönséget, hogy az ünnepély napjára házaikat zászlókkal feldiszipíteni sziveskedjenek. Miskolcz, 1898. május 22 én. *Soltész*, polgármester.

— **Berecz Antal**, az állami felsőbb leányiskolák miniszteri biztosa és felsőbb leányiskolák igazgató május 20 és 21-ike napján Miskolczon időzött, mint a felekezeti felsőbb leányiskolák — azok közt a miskolci református felsőbb leányiskolához kiküldött kormánybiztos. A két nap alatt tökéletesen megvizsgálta az osztályokat, a berendezést, a felszerelést, meghallgatta a tanárok, tanítónők előadását, tanításmódját, a növendékek feleleteit, megnézte az írásbeli dolgozatokat, kézimunkát, rajzokat. Kérdéseket intézett maga is a növendékekhez a különböző tárgyakból s nemcsak örömeinek, de meglepetésének adott kifejezést a tapasztaltak felett. A meglepetés onnan származott, mivel a miskolci református felsőbb leányiskola majdnem annyi anyagot feldolgozik, mint az állami hat osztályú felsőbb leányiskola, a

hogy nem láttam se eget, se földet, mintha a föld nyelt volna el.

Még erre az incidensre sem jöttünk haza, gyalog haladtunk tovább és a mikor már a kitűzött hely közelében voltunk, de a keresett helyre még mindig nem bukkantunk reá, Sanyi barátunk, a ki — állítólag — a legokosabb volt négyünk között, arra a tudatra ébredt, hogy jó volna talán kérdezősködni is Paradicsomfalva után.

Kérdezősködtünk is fűtől-fától, de hiába, a nálunknál okosabb emberek azt mondták, hogy valaki reászedett bennünket.

Egymásra néztünk. Sirni is, meg nevetni is akartunk egyszerre.

A pénzünk elfogyott. Nem maradt más hátra, mint becsapott ékszereink árán hol vonaton, de javarészt gyalog hazajönni és még mai napig sem tudtam ezt a kirándulást kiheverni, a szegyentől pedig sokáig nem mertem az emberek közé járni.

A kinek később, évek múlva utunk célját, valamint a rajta elszenvedett sok viszontagságot őszintén elmondtuk, a helyett, hogy megsajnálta volna; jóízűen kikaczagott és valami számár-félét susogott hozzá.

Győztes.

mellett a felekezeti hagyományok szegény-sége mellett teljes felszereléssel bír. Tágas tantermei olyanok, mint egy kis templom; a miniszteri biztos ur különösen hangsúlyozta s jegyzőkönyvébe vétetni kérte azt a családi szellemet, azt a példás tisztaságot, rendet, fegyelmet, a mely az iskolában uralkodik. Meglepetését növelte az is, mikor a megkérdezett növendékektől egyenként hallotta a különböző, s az ország távolabb megyéit, melyekből valók s azt az arányt állapíthatta meg, hogy miskolci születésű 80. vidéki, más megyebeli 105. Nagy örömmel vette tudomásul Kun Bertalan püspök urtól s az intézet igazgatójától, hogy az egyházkerület véglegesen határozott a tornacsarnok építésére nézve. A hely is ki van már jelölve, mely miatt eddig az építés elhalasztatott. Az 5000 és egy néhány száz forintba kerülő tornacsarnok építését az évről-évről azonnal megkezdik. A költséget a Ferenczy Lajos és a Debreczeni Dániel-féle végrendeleti hagyaték képezi nagyrészt. Az egyházkerületnek 5—600 frttal kell azt pótolni. Így a jövő iskolai év már felszerelt tornacsarnokkal várja a növendékeket. A szép, czélszerű mintegy 120—130 négyzet méter területű csarnok Mikuleczky István felügyelő bizottsági tag javaslatára a miskolci református egyház és a kerület tulajdonát képező kertek hátsó részén keresztben épül; előtte egész az igazgató lakásáig, nyári tornaversenyre, játékokra berendezett szabad tér lesz befásítva, mely kellemes sétahelyül is szolgál. A miniszteri biztos ur kifejtette, hogy az évről-évről vizsgákra is óhajtaná egy napra eljönni s meghallgatván az éppen confirmatoria készülő növendékek énekkarát, szívesen búcsút vett.

— **Előléptetés.** A m. kir. pénzügyminiszter *Végheső* Sándor, adóhivatali tisztet *ellenőrré* léptette elő.

— **Kinevezés.** *Duronelly* József adóhivatali tisztet a pénzügyminiszter a magócsi adóhivatalhoz *ellenőrré* nevezte ki. Üdvözlét!

— **Fényes esküvő** ment végbe szombaton délelőtt az ág. ev. templomban. Ekkor esküdtök örök hűséget *dr. Pfliegler* Imre, a köz-kórház fiatal és ambitiosus segéd-orvosa *Kiss* Aranka urhölgynek, öz. *Kiss* Endréné urnő művelt és szeretetreméltó leányának, a miskolci hölgykorszorú kedves tagjának. A templom hajóját díszes hölgyközönség töltötte meg. Az ifju párt *Zelenka* Pál püspök áldotta meg és gyönyörű alkalmi beszédet tartott. Tanuként: a menyasszony részéről *Horváth* Lajos főrendiházi tag, a vőlegény részéről *dr. Szánthó* Bertalan köz-kórházi osztályfőorvos szerepeltek.

— **Díszes esküvő.** *Wagner* Mihály, a „Wagner és Szelényi” könyvnyomdaczég tulajdonosa, lapunk kiadóhivatalának főnöke tegnap esküdtök örök hűséget *Göbl* Juliska urhölgynek, — *Göbl* Jakob szatmári bankigazgató és gőzmalomtulajdonos szép és műveltelkü leányának Szatmáron. Az esküvőn Szatmár városának intelligenciája nagy számban vett részt. Zavartalan boldogság koronázza a megkötött szép frigyét!

— **Az új köz-kórház** telkére vonatkozólag ma *dr. Tarnay* Gyula alispán, *Auersperg* dandárparancsnok és *Soltész Nagy* Kálmán kir. tan., polgármester helyszíni tárgyalást fognak tartani.

— **Magyar hitszónok.** Lapunk legutóbbi számában említettük, hogy *Wlassits* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter a miskolci izr. hitközség törvényesen megválasztott hitszónokát: *Spira* Salamon drt állásában megerősítette s ez által a hitközség kebelében évtizedek óta dúló viszálykodásnak véget vetett. Az ide vonatkozó miniszteri leirat így hangzik:

A miskolci izr. orth. hitközségben mult évi október hó 14-én megejtett hitszónoki választás megsemmisítése, illetve a megválasztott beiktatásának megakadályozása iránt Princz Jakab és társai által benyújtott kérvény tárgyában a következőkről értesitem a vármegye közönségét: A mint az ügyiratokból meggyőződést szereztem,

nem felel meg a ténynek az, hogy a megválasztott *Spira* Salamon az országos rabbiképző intézettől nyerte volna rabbiképesítését, másrészt a nevezett hitszónok nyilatkozatot adott arra nézve, hogy szónoki minőségben mindenkor orthodox szellemben fogja működését kifejteni. Ezen főszempontokat tekintetbe véve nem zárkozhatom el ezen ügy megbírálásánál annak felismerésétől, hogy a miskolci orth. izr. hitközségnek a magyar hitszónok alkalmazása által oly hazafias cselekménye forog fenn, a mely a kormány hathatós támogatását megérdemli. És a nélkül, hogy általánosságban kétségbe vonnám az orth. zsidóság hazafiságát, sőt készséggel el kell ismernem, hogy e téren, kivált a mostani vezetés alatt, lényeges javulás észlelhető, de mivel a mult hó 19-én és 20-án tartott rabbiconferencián, igaz, hogy a higgadtabb elemek ellenzése mellett, komolyan még arról is folyt a tárgyalás, hogy a rabbik magasabb műveltségének elsajátítása ellen nem e kellene szellemvallási tilalmat (iszürt) kimondani, ezen szomorító siptomatikus jelenséggel szemben az államhatalom érdeke megkívánja, hogy azon törekvést, mely szerint hazafiasan művelt rabbi alkalmaztassék különösen ott, a hol ilyenek alkalmaztatását a hitközség kettészakításának fenyegetésével meghiusítani igyekeznek, minden eszközzel előmozdítsam. Mindezeknél fogva tehát *dr. Spira* Salomonnak, különben is szabályszerűen és tulnyomó többséggel egész jogszerűen hitszónokká történt megválasztása ellen benyújtott panaszokat figyelembe vehetőeknek nem találván, a beiktatása ellen kért intézkedések megtételére magamat indíthatva nem érzem.

Ezek felől folyamodó Princz Jakab és társai ugyszintén a miskolci orth. hitközség, elnöksége, a vármegye közönsége által, hivatalból érte-itendő leszen.

Budapesten, 1898. május 18-án.

Wlassics.

— **Diák-majális.** Vig élet volt vasárnap este a népkert táncz helyiségében. Ekkor tartotta meg az ev. ref. főgimnázium ifjusága a szokásos tavaszi majálisát, mely mint minden évben, most is fényesen sikerült. A pazarul feldiszipított táncz helyiségben zsufolt számban jelen volt városunk intelligens közönsége, hogy úgy mondjuk mindenki ott volt, s akik ott voltak, bizonyára úgy vélekednek, hogy miért csak egyszer egy évben van diák-majális s miért nem minden hónapban vagy héten. Mert az ott levők mindnyájan a lehető legjobban találták magukat. Ugy a vendégek, mint a diák urak, kik — élén a figyelmes rendezőséggel — mindent megtettek, hogy mindenki meglegyen elégedve s hogy egy nagyon kellemes mulatság emlékével távozzon onnan. Névsorról természetes szó sem lehet, annyi rózsabimbó egy csokorban, hogy lehetetlen volna még megközelítőleg pontos névsort is összeállítani. A négyest tánczó párok megszámlálásába is belefáradtunk, olvastunk 150 en felül. A mulatságnak még a nap felkelte is alig tudott véget vetni.

— **Tánczvizgalom.** A legközelebbi tánczvizgalom a kereskedők és kereskedő ifjaké lesz folyó évi junius hó 5-én a Lövöldé-Népkert helyiségében, saját egylete s részben a létesítendő kereskedelmi kóroda javára. Jegyek előre válthatók: Kálnai Lipót, Rábel Albert, Megay Róbert, Garai József, Merkl Gyula, Lang Sámuel, Schweitzer Sámuel és Rosenbergy Gyula uraknál és este a pénztárnál. Kedvezőtlen idő esetén a tánczvizgalom junius hó 9-én tartatik meg.

— **A rend és a rendőrség.** Elhíheti a tek. rendőr-főkapitány ur nekünk nem sok kedvünk telik abban, hogy a rendőrség mulasztásait regisztráljuk, sem a közönségnek, hogy egyre panaszkodjék. És a panaszok mégis örökösök. Hetek óta kapunk már több helyről panaszt, hogy a háztulajdonosok nem merik újra meszeltetni házaikat, mert bemocskolják, el-

rondítják éretlen és érett emberek. Különösen nagy az elkeseredés a Zárda-tér környékén, a hol részint az iskolásgyermek részint a vásott inasok mindenféle kiétával *telefirkálnak minden házat*. Ha ma újra meszelnek egy házat, holnap biztosan be van mocskolva, össze van firkálva ökölnyi betűkkel *olyan szavak* vannak rájuk írva, hogy — mint az elkeseredett panaszos mondja — „még a gyakoriatra kivonuló honvédek is elpirulnak, nőkkel pedig tisztességes ember el sem mer menni egyes házak előtt“ . . . Igazuk van azoknak a kik kíváncsian kérdik, hogy hát egyáltalán van-e rendőrség Miskolczon? Mert ha Szirmán történik ilyesmi, ott vagy a gazda, vagy a kisbíró elveri az atyafit, a kit rajta csipnek, az nem firkál többé falakra. De a Zárdatéren, a hol állandóan van rendőr, lehetetlen, hogy észre ne vegye mikor elkövetik az ép oly ostoba, mint boszszantó tréfákat — mégis alig győzik a háztulajdonosok bemeszeltetni, vagy lekapartatni az ilyen felírásokat. A másik nagy és régi panasz, hogy a járó-kelőknek még mindig *ki kell térniük az aszfalton* a talicskásoknak, ládákat cipelő és kerekeket gurító inasoknak, különösen pedig a *nagyszámban parádézó gyermekkocsiknak*. Olyan panaszok ezek, melyeken egy kis jóakarattal, jobban mondva: *éberséggel* lehet segíteni. De vajjon lehet-e „éberséget“ kívánni a miskolczi rendőröktől, havi huszonkét forintért és olyan kimerítő éjjel-nappali szolgálat mellett, mely kétszer annyi embert igényelne? Akár itt van a baj, akár a rendőrök hanyagságában — segíteni ezeken az állapotokon *kell* és igen ajánljuk a tek. főkapitány ur szives figyelmébe ezeket a panaszos sorokat. Az ő erélye és buzgalma talán tud valamit lendíteni a dolgon.

— **A villamosok kocszivezői.** Az újságok nemcsak arra való, hogy észrevegyék a hol hiba esik, de arra is, hogy az érdemet is meglássák és megdicsérik. Ilyen helyzetben vagyunk most, mikor egy villamos vonat vezetőt dicsérünk meg, kinek páratlan ügyessége egy kis gyermek életét mentette ki a biztos halálból. Az eset a főútczán a Gedeon könyvkereskedése előtt játszódott le, vasárnap 10 óra tájban egy dajkára bizott 3—4 éves gyermek, míg gondatlan dajkája a kirakatok és baka-káplárok bámulta, ráfutott a sebesen robogó kocsinak. A közönség a gyermeket elveszettnek hitte, mert alig 3 méterre állott a kocsinak. A vonatvezető azonban egy pillanat alatt a vonatot megfékezte, még mielőtt a gyermeket elgázolhatta volna. Üdvözlöljük a derék embert! Ilyen az igazi kötelességtudás; mindég áldás származik abból az emberekre. Az egyik veszedelem alig múlt el s már a más következett. A hanyag cselédet a közönség megakarta verni. Szerencsére idejében elhordotta az irhát. S ha a derék vonatvezetőt megdicsértük, méltó, hogy a baka-káplárok, bolt-kirakatokon ábrándozó szobahölgyet gondatlanságáért megrován, kalandba részesítsük. A tanulság mindezekből az, hogy a szülők ne bízzák apró gyermekeiket baka-káplárokba, bolt-kirakatokba és szerelmes szobaciczákra.

— **Baleset.** Rosenthal Vilmos bádogossegéd e hó 20-án délután a király-utcai fürdő kapujáról munka közben saját vigyázatlansága folytán lezuhant. Súlyosabb természetű sérülést nem szenvedett, mit azon szerencsés véletlennek köszönhet, hogy nem esett közvetlenül a magasból a földre, hanem először az ott felállított állványokra. Lakásán ápolják.

— **Megváltoztatott ítélet.** A miskolczi kir. törvényszék büntető tanácsa *Hatala* János kávéházi alkalmazottat, ki *Bakos* Tamás János nevű társát megfojtotta s végzetes tette után a Sajó hullámai közé dobta *szándékos emberölés* büntette miatt 10 évi fegyházra ítélte. A kassai kir. Tábla a fegyházbüntetést 8 évre szállította le. A kir. Curia, mint legfőbb ítélőszék mindkét alsó bíróság ítéletét megváltoztatta s *Hatala* Jánost *halált*

okozott súlyos testi sértés büntette miatt *négy évi börtönre* ítélte.

— **Vizé vált bor.** Furesa eset történt a napokban egy nőtlen fiatalember házánál, melyhez hasonló csak az újszövetségi bibliában található még, Jézus csodatettei között. A Megváltó tudvalevőleg borra változtatta a vizet egy menyegzőn, az utolsó va csorán pedig átnyújtá tanítványainak a bort, mondván: „Igyátok, ez az én vérem“ — s a bor vérré változott. Azóta sok száz év elmúlt és most — ime — ismétlődik ez a csoda — *megfordítva*. Ama nőtlen fiatal ember bora — a helyett, hogy a vendégeiben vérré változott volna — vizzé változott a palaczkokban. Ugy történt, vendégeket hívott egy kis mulatásra a fiatal ember, a ki régen dicsekedett, milyen kitűnő bora van neki. Eléjük tette az üveget, mondván: „Igyátok, az az én borom!“ Ittak és furesán néztek össze a vendégek: festékes viz volt ez, nem bor. Némelyek erősítették, hogy itt bizonyosan a bibliai csoda ismétlődött meg, a vendéglátó ur azonban kisütötte, hogy valami jószímatu emberek délután álkulcsal behatoltak a lakásba s megcselekedték vizsájáról a bibliai csodat. Most buzgón kutatják a csodatevőket.

— **Szunyogháboru.** A következő panaszos levelet, illetőleg interpellációt kaptuk a tegnapi postával:

Kérdések kérdése a népkerti felügyelő bizottsághoz.

1. Van-e tudomása a mélyen tisztelt népkerti felügyelő bizottságnak arról, hogy a népkerti térzenék alkalmával a szunyogok, talán collegialitásból (hiszen ők is muzikusok) teljes számban vonulnak fel s az ott szórakozó közönséget megcsipkedik.

2. Ha nincs tudomása, hajlandó-e ezt tudomásul venni?

3. És miután tudomásul vette, micsoda intézkedéseket akar alkalmazni, hogy a szunyog-hadjárat megszűnjön, mi közérkölcseztől szempontból is annyival inkább szükséges, mivel a szunyogok az ifju hölgyek arcait is a nagy nyilvánosság előtt megcsipkedik és pírulásra kényszerítik.

Egyszersmind ajánlom a baj megszüntetésére a következőket:

Változtassák meg a térzenéket zenés misévé, a bő tömjén-füst elűzi majd a szunyogokat. Ezáltal két szunyogot, akarom mondani legyet ütünk egy csapásra. Megszabadulunk a szunyogoktól s a vallásosság városunkban nagy lendületet fog venni.

— **A szocialista-morál.** A trafikban egy czuczilista ember nézi, a mint egy uri ember kiveszi zsebéből ezüst veretű pompás szivartárczáját és szivart válogat. A czuczilista köhint egyet, aztán megszólítja az uri embert:

— Adhatna az ur nekem is abból a szivarból. Az ur elmosolyodik és odanyújtja a kért szivart.

— Barátom itt a szivar. Jó szivvel adom, de most mondja meg, miért kérte éppen én tőlem a szivart?

A paraszt ránéz és azt feleli:

— Attól kérek, a kinek van.

— Ugy? — csodálkozik az ur.

— Ugy ám, — volt az önérvényes válasz

— mert én czuczilista vagyok.

A czuczilista mellett állt meg egy másik parasztikus ember. Mikor a társa rágyujtana a szivarra, megszólítja:

— Komám felezzük meg,

— Van eszembe.

Az uri ember rászól a fukarra:

— No ez már nem szép. Ha czuczilista, akkor miért nem felezi meg kend a magáét is?

— Az enyémet. Hiszen nem vagyok én ur. Én czuczilista vagyok, e meg paraszt.

Egymásnak semmit sem adunk.

— **Értesítés.** A miskolczi állami polgári felsőkereskedelmi iskolában a vizsgálatok következő sorrendben fognak megtartatni. A) Évzáró iskolai ünnepély: június 8-án lesz d. e. 8 tól a záróünnepély. — B) A vizsgá-

latok a polgári leányiskolában. a) Rendes tanuló vizsgálatai: június 10-én az I. oszt., jun. 11-én a II. oszt., jun. 13-án a III. oszt., jun. 14-én a IV. oszt. vizsgája lesz d. e. 8 órától megtartva. b) Június hóban lesznek a magánvizsgálatok, mindig d. e. 8 órától kezdve. A leánytanulók 10-én, reggel 8 órakor a II. leányosztály termében írószerekkel felszerelve tartoznak megjelenni. 8—10 óráig írásbeli vizsgák lesznek, melynek elbírálása után következik a szóbeli vizsgálat.

— C) A polgári fiúiskolában: június 15-én d. e. 8—12-ig az I. A. és I. B. osztály vizsgája. június 16-án d. e. 8—12-ig a II. A. és II. B. osztály vizsgája. június 17-ikén délelőtt 8-tól 12-ig a III. osztály vizsgája. június 18-án d. e. 8—12 a IV., V. és VI. oszt. vizsgája. június 13-án 8 órától kezdve az I—III., 14-én a IV., V. és VI. oszt. polgári fiúiskolai magántanulók vizsgálatok lesz, úgy mint a leányiskolában. A torna-vizsgálat június 8-án délután 5—7-ig lesz. — D) A női kereskedelmi tanfolyam záró vizsgálatok június 20—21-én napján lesz.

— E) A felsőkereskedelmi iskolában: június 15—16—17—18-án lesz a szóbeli érettségi vizsgálat és ugyanekkor (18-án) a felső keresk. iskolai magántanulók osztályvizsgálatok d. e. 8 órától. — A felső ker. iskola alsó és középső osztályának vizsgálatok következő időben lesz megtartva. június 20-án: A. oszt. d. e. 8—10-ig Történet. 10—12-ig Magyar. K. oszt. d. e. 9—10-ig Jogi ismeretek. A. oszt. d. u. 2—4-ig Német. K. oszt. d. u. 2—4-ig Közgazdasági ismeretek. — június 21-én: A. osztály délelőtt 8—10-ig Természet. K. oszt. d. e. 8—10. Történet. 10—12. Földrajz. A. oszt. d. u. 2—4. Ker. levelezés. K. oszt. d. u. 2—4. Magyar. június 22-én: A. oszt. d. e. 8—10. Algebra. 10—12. Ker. ismeret. K. oszt. d. e. 8—10. Algebra. 10—12. Áruismeret. A. d. u. 2—4. Ker. Földrajz. K. d. u. 2—4. Német. — június 23-án: A. d. e. 8—10. Ker. számtan. K. d. e. 8—10. Ker. számtan. 10—12. Francia. A. d. u. 2—4. Francia. K. d. u. 2—6. Könyvitel és levelezés. — Ezekre a vizsgálatokra a mélyen tisztelt szülőket és tanügybarátokat tisztelettel meghívom. Miskolcz, 1898. május 16. *Gálffy Ignác*, igazgató.

— **Uj fogorvos** telepedett meg Miskolczon *dr. Szél Miksa* személyében, ki e téren hosszabb tanulmányait a külföldi egyetemeken, Berlin, Boroszló, Bécsen végezte. Fogtöméseket, műfogakat, fogszorgatásokat német és amerikai rendszer szerint végez; foghúzás cocainnal. Rendel mérsékelt ár mellett Főutca 70. (Lengyel-féle ház), az emeleten.

CSARNOK.

A „Vadászkürt“ udvarán.*)

Irta: *Berecz Károly*.

A magyar ember, mint a bor, csak akkor ér valamit, ha előbb pezsgésbe jön.

A mi a bornál a pezsgés, magyar embernél az a lelkesedés.

A mit más nemzetek számítással, mi azt gyakran lelkesedéssel viszzük végbe s tagadhatatlan, hogy ezzel már csodákat is miveltünk. Mindamellét mégis legjobb lenne talán, ha mind a kettőt szépen párosítanánk.

Ha lelkesedésünkhöz némelykor egy kevés

* Mutatvány szerzőnek „A régi fiatal Magyarország“ (emlékezések, vázlatok) című művéből.

számítás is járult volna, bizonyára nem lyukadunk ki afféle veszett helyeken — s nem jutottunk volna oly kimondhatatlanul keserves állapotokba, mint . . . néhanapján!

Hajdan lelkesedtünk mi mindenben, vérünk heves, gyulékony volt. Most nem egykönnyen lelkesedünk már. Azért e, hogy nem igen találunk tárgyat, a mi lelkesítsen; vagy hogy már éppen semmi se lelkesít?

Hajdan, ha egyéb nem, szalmatüz lobbant föl lelkesedésünkben. Most ez a szalma is oly nyirkossá vált, hogy föl se lobban.

Nem hiába, hogy a leütők, vagyis inkább a léhütők világát éljük. De van is aztán közöny, nyomor, meg demoralizáció s több efféle országos áldás!

Hajdan lelkesített a szép szó, a szép aszszony, a zene . . . de ne menjünk most tovább, maradjunk a zenénél; hisz' épp erről akarok szólni.

Hajdan hogy lelkesített a zene! Mi volt nekünk a lassu, a méltóságos-palotás, a tüzes-csárdás; a Rákóczi, a Kossuth-nóta, a Klapka-induló; Bihari, Lavota, Patikárus stb. ? arról, úgy hiszem fölösleges beszélnem. Lássuk hát a jelen időt!

Tehát, idő: a jelen, színhely: a „Vadászkürt“ szökökuttal, leanderekkel, kandelaberekkel stb. földszitett udvara. Az urinépség vászorsátrak alatt a fal hosszában s az udvar közepén, a csilagos ég alatt rántott csirkézik, szódavizeskedik s a hátsó térben Rác Pali bandája mulattatja a t. cz. publikumot. Egyik asztalnál fiatal házaspár üldögél. Az asszonyka halvány, kerekarcú, tüzes fekete szemű, jól megtermett gömbölyű alak, férfias szabású felöltőben, madárszárnyal díszített piczi csárdaskalappal a fején. A férj szöke, kecskeszakál, ritkás kis bajusz, kissé beesett arc, fénytelen szem, vézna alak; természetesen jókora magas, kürtös kalappal a fején.

— Csodálatos: — szólalt meg a kecskeszakál — ma még ez a muzsika sincs tőhemre, sőt hidd el édesem, kissé mulattat is. — Engem is!

Rác Pali, mintha egy odavetett pillantással észrevenné, hogy nem vesz kárba a fáradsága, markos kezével ugyancsak szorongatja azt a kis siró-rivó szerszámot.

— Nézd csak, hogy hajlong, hogy forgatja mind a két szemét az a nagy cigány; igazán komisch! — mondja picziny, vérpiros száját gúnyosan biggyesztve az aszszonyka.

— De azt már csakugyan nem nézem, elég ha hallgatom, — még idegessé tenne. Úgy-e eredeti, szép cigány az a Rác Pali?

— Szép? . . . Erős embernek látszik.

— Remeke a rútságna; ép azért ritka szép cigány. (Ez élcz akar lenni, mert a kecskeszakál meg is mosolyogja.) Nézd csak — folytatja — ott a harmadik asztalnál, az a nő valóban csinos. Furcsa, ha valamelyik nő észreveszi, hogy nézik, mindjárt talál nyakfodrán, kézelőjén vagy egyébütt valami babrálni valót.

— Persze, neked kelletti magát! — S a halvány arcú kicsi, piros szája ismét gúnyra biggyedt.

E közben a zene elhallgatott.

— Igazán, ma nem untat ez a korcsmai zene.

— Engem se.

Rác Pali körülhordozza a tányért. A

„szép cigány“ a fiatal pár asztalához is oda lép s nagyot bólintva fejével, előre tolja tányérját, melyben a sűrű, apró hatos alatt egy pár forintos is nyújtózkodik. Itt is apró hatosok hullnak bele.

— Nem rossz keresetök lehet ezeknek a cigányoknak, — mond elgondolkozva a XIX. század utolsó felének szellemével bélelt szöke, miközben bágyadt tekintetét az esteliző közönségen végig járatja. — Minden tányérozás behozhat nekik öt vagy hat forintot s ha esak négyszer járnak is körül, ez már 24 forint! Vannak hozzá tizen, mindenkire jut két ftt; a primás bizonyosan négy forintot kap. Valóban, csinos napi kereset ilyen hiábavalóságért.

Rác Pali, miután körútját befejezte, szép, csendes tempóval egy régi magyar hallgató nótára gyujt. A barna menyecske nagyot ásít s fáradtan emeli föl szemüvegét.

— Ismét olyan furcsán hajlong s meresztgeti szemét az a nagy cigány, a te szép cigányod.

— Valami híres, régi nótát húz, afféle unalmas história. De ha nagyon ellenedre van . . .

— Dehogy! azért még maradhatunk. Hát aztán mondjad csak, mindennap oly sokat keresnek ezek a cigányok?

— Na persze! hisz ha mindennap rendszeren ennyit keresnének, mint biztos jövedelemforrásra, sok jóra való ember is ráadná a fejét erre az életmódra. Bizonytalan kenyér az édesem, a mellett van nekik elég koplaló napjok, csak ilyen nomád népnek való. Jobb annál egy kis hivatalocska, sőt azt hiszem, még a dijnokoskodás is.

A gyönyörű Lavota-nóta egyre hangzik, Rác Pali keservesen húzza.

— De már ez kissé mégis sok a jóból — fészkelődik a kecskeszakál — fülemet szakgatja. Erre egy jóra való polkát még be kell várnunk.

— Jó lesz biz' az!

A fülbemászó polka nem sokára sorrendre kerül. Midőn az is elhangzott, Rác Pali újra tányérozni kezd, fiatal párunk fölzedelős-kedve elpolk . . . akarám mondani, elbotorkázik.

Az óra már éjfélre jár, a közönség távozóban, alighogy két három asztalnál marad még vendég.

Az egyik asztalnál fiatal, nyalka huszár, a megrepedésig szűk veres nadrágban és egy hosszalábu, hosszunyaku, hosszuképű

és fejű „civilista“ egész üteg hosszunyaku üveg mellett elnyújtózkodva táboroznak.

A huszár magához inti Rác Palit, a ki már bizonyosan ismeri kedves nótáját, mert rögtön rárantja a „rothe, rothe, rothe“-t, mit a fiatal Mars s civil pajtása lerchenfeldi hanglejtéssel dudolgatva kísérek.

Oh hadverő Árpád! hol a buzogányod?

Szerkesztői üzenetek.

A vetélytársak. A tárgy jó, de a kidolgozás el van hirtelenkedve. Nagyon sokat kellene rajta javítani, hogy közölhető legyen. Ajánlatos volna, ha több gondnal még egyszer teljesen átdolgozná.

D. Márton urnak. Valóban Ön pályát tévesztett, a midőn költő helyett piktornak csapott fel, de hát vigasztalódjék azon, hogy a „piktorság“ is művészet s ha valaki jól érti, mint pl. Ön is, a hogy írja, hát nagyon is jövedelmező mesterség. Önnél meg kétszeresen is jövedelmezővé válhatik, miután minden pingálását versben is megénekli, tehát Ön piktor és költő egy személyben. Versei közül a legjobbat e helyen közöljük:

„Hajlonganak a levelek a zötdellő ágrúl
Eltávozt az én babám e gyönyörű tájraul.
Hogy a rózsám eltávozt bizon Isten kár vót
Vérzig utána a szivem, teszek rájja kárbolt“

Mondja csak kérem, tényleg Ön írta ezt a hangulatos költeményt?

Pünkösdi história. Nagyon gyenge. Nem közölhető.

Fiatal asszony. A kérdezettet nem ismerjük. *Kérdezősködő.* Szívcskedjék becses nevét tudomásunkra adni, akkor községgel felelünk.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Ruttkay Menyhért.

10982. számhoz.

Hirdetmény!

Egy még jó karban lévő
használt, négy ülésű

fedeles hintó

kézpénzfizetés mellett

azonnal eladó.

A hintó a diósgyőri m. kir. vas- és acélgégyár major-udvarában délelőtt 9 órától 12 óráig megtekinthető, a vételárt feltüntető ajánlatok pedig alulírott művezetőségénél folyó évi május hó 30-ig nyújtandók be.

A diósgyőri m. kir. vas- és acélgégyár
művezetősége.

Eladó házhelyek.

A Buza-tér mellett fekvő, Zsolczai-kapu 8-ik számú üres teleknek házhelyekre való felosztása folytán

12 különböző nagyságú házhely eladatik.

A házhelyek mind kitűnő forgalmu helyen, utca fővonalán fekszenek. Árak, feltételek megtudhatók, valamint a telek felosztási terveze megtekinthető

Kubaeska István

vaskereskedésében Király-utca, Buza-tér szögletén.

A „SANTAL EGGER“

kiváló gyógyerejű készítmény. Felüllegessé teszi a Copaivát és Cubebát. Felülmulja pontos és biztos hatásban eső, hólyag- és vesebántalmaknál a külföldi gyártmányok legjobbját. A **Hama-melis Injektioval** egyetemben használva a legmakacsabb folyást megszünteti. 1 üveg (40 darab) ára 1 frt 50 kr., a pénz előleges beküldése mellett postán bérmentve 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 2 üveg Injektio és 1 üveg Santal Egger bérmentve 3 frt 25 kr.

Főraktár: Gyógyszertár a „Nádor“-hoz Budapest, VI., Váci-körút 17.

Kapható **Miskolczon Balog József, Baruch Gyula, Rácz Jenő és Szabó Gyula** dr. gyógyszerész uraknál.

Különösen figyelemre méltó a hírneves

Dr. FORTI-féle sebtapasz,

de csak a valódi.

Ezen sebtapasz rendkívüli gyógy- és fájdalomcsillapító hatása által leggyorsabb gyógyulást eszközöl mindennemű sebeknél — égés-sebeknél különösen azonnali fájdalomcsillapítással — valamint egyéb legkülönbözőbb külbajokban. A női emlőgyulladásánál biztos eredménnyel alkalmaztatik. A csomagok ára a legkisebbeké 35 kr., a közep-nagyságuké 50 kr., a legnagyobbaké 1 frt használati utasítással együtt.

Forti László

Kapható nagyobb vidéki gyógytárakban. — Főraktár: Török József gyógyszerész Budapest, Király-utca 12. **Miskolczon:** Rácz Jenő és Ujházy K. gyógyszerészében. Ezen gyógytapasz készítője Forti László, Budapest, II. ker., Iskola-utca 28. sz. Őva intjük a t. közönség megtévesztésével nevem s ugyanazon cím alatt forgalomba hozott, az eredetihez azonban miben sem hasonló értékű utánzatoktól. Ez okból a Forti-féle sebtapasz csak akkor fogadható el Forti-féle sebtapasz gyanánt, ha a használati utasítás — melybe még a legkisebb csomagok is göngyölve vannak — védjeggyel és azonkívül a csomagok külsején is látható Forti László eredeti kézzel van ellátva, a csomagok pedig nevem kezdőbetűivel F. L. lepecsételve vannak. Tessék tehát ezeket figyelemre méltatni és mindig így kérni: **Dr. Forti-féle sebtapasz (Forti László ered. gyártmány).**

„Dr. Forti K.“ cím alatt forgalomba hozott használati utasítást, valamint „Forti György“ név alatt értéktelen, állítólagos sebtapasz-határozottan visszautasítandó.

Tekintetes Forti László úrnak, Budapest.

71 éves létemre vasúti kocsi felszállva, megcsuszam, lábszárom tenyéren nagyságon a bőrt husostul lehúztam, sem enni, sem inni, sem aludni nem tudtam, 12 hónapig patikai szereket használva. — A mint a valódi Forti László-féle sebtapaszt utasítás szerint feltettem, két óra múlva rettenetes fájdalom megszűnt, daganat tűzességgel elmúlt, sebem 13 nap alatt egészen begyógyult. Isten áldása legyen annak feltalálóján.

Kunyas, jan. 29-én 1898.

Kész szolgálja: *Molnár Antal*, földbirtokos.

Törlesztéses kölcsön földbirtokokra és bérházakra,

kölcsön a valódi becsérték $\frac{1}{2}$ részéig 15—60 év közti időre.

Birtokos felmondhat bár mikor, intézet nem mondhat fel.
Csekély kamattal a főke is törlesztetik.
Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan.

Beküldendő csakis telekkönyvi és kataszteri birtokiv.

WEISZ SIMON

bankbizományi üzlete

Miskolcz, Zsolczai-kapu 11. szám.

Ezennel bátorodom a nagyérdemű közönség figyelmét

SIRKŐ-RAKTÁRAMRA

felhívni s egyszersmind értesíteni, hogy az idén raktáramat tetemesen megnagyobbitottam oly mérvben, miszerint minden versenyen felül áll.

Elvállalok minden e szakmába vágó építkezési munkálatokat, u. m.: **sirboltok építését, sírok beracosását, emlékkövek felállítását, vésését, sírfedő-lapok elhelyezését.**

Dús raktáramon állandóan vannak **siremlékek** Labrador, Syenit, Porfir, gránit, márvány és homok kövekből. Az árúk jutányosságáról, pontos kiszolgáltatásról és solid munkáról előre is biztosíthatom a tisztelt vevő közönséget.

Egyidejűleg bátorodom a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a már évek hosszú során keresztül ösmert

TEMETKEZÉSI INTÉZETEMET

teljesen ujonnan felszereltem, úgy, hogy a kor igényeinek teljesen megfeleljen. Tisztelettel maradtam, a nagyérdemű közönség

alázatos szolgálja:

Kompolthy I.

Üzlethelyiség: Deák-utca. — Lakás: Kandia-utca 13. szám.

Üzletváltoztatás.

A Szentpéteri-kapuból **Városház-tér 7-ik szám alá (Alberth-féle ház)**

bőrüzletemet áttettem,

hol kis és nagy mennyiségben **mindenféle bőrök** a legolcsóbb áron kaphatók.

Tisztelettel: **Luby Miklós** bőrkereskedő.

Csődtömegeladási hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, hogy **Klein Hermann** sajó-szentpéteri kereskedő közadós csődtömegéhez tartozó, a csődleltár 22—24. tételei alatt 36 frt 23 kr. beszerzési ár és 41 frt 45 kr. becsértékben felvett pamut, 37. és 38. tételei alatt 56 frt 98 kr. beszerzési ár és 84 frt 84 kr. becsértékben felvett czérna, 45—55. tételei alatt 63 frt 11 kr. beszerzési ár és 50 frt 10 kr. becsértékben felvett rövidárúk, 56—64. 384. és 532. tételei alatt 54 frt 49 kr. beszerzési ár és 45 frt 76 kr. becsértékben felvett spárgák, 146—148, 151. 472—478, 521. tételei alatt 244 frt 69 kr. beszerzési ár és 186 frt becsértékben felvett rum, cognac és liquörök, 203. tétel alatt 18 frt 05 kr. beszerzési ár és 14 frt becsértékben felvett lámpabelek, 204. tétele alatt 39 frt 86 kr. beszerzési ár és 30 frt becsértékben felvett tűárúk, 205. tétele alatt 25 frt 76 kr. beszerzési ár és 25 frt 76 kr. becsértékben felvett revolver- és flóbert-töltények, 206—211, 213—218, 222—227. tételei alatt 233 frt 55 kr. beszerzési ár és 184 frt 51 kr. becsértékben felvett vegyes pamutárúk, 28—31, 367, 499, 500, 501. tételei alatt 238 frt 31 kr. beszerzési ár és 202 frt 60 kr. becsértékben felvett különféle gyufák, 195, 196, 231, 304, 362, 584, 621. tételei alatt 47 frt 36 kr. beszerzési ár és 32 frt 20 kr. becsértékben felvett mosó- és mosdó-szappanok, 234, 453, 533, 548, 549. tételei alatt 88 frt 25 kr. beszerzési ár és 77 frt becsértékben felvett rizs- és búzakeményítő, 243, 516, tételei alatt 4 frt 18 kr. beszerzési ár és 3 frt 70 kr. becsértékben felvett maccaroni, 246—297, 442—445. tételei alatt 83 frt 78 kr. beszerzési ár és 73 frt 31 kr. becsértékben felvett fűszer-árúk, 305, 469. tételei alatt 10 frt 30 kr. beszerzési ár és 9 frt 10 kr. becsértékben felvett Szent-János-kenyér, 364. tétele alatt 12 frt 35 kr. beszerzési ár és 11 frt becsértékben felvett mandula, 365. tétele alatt 1 frt beszerzési ár és 75 kr. becsértékben felvett méz, 368, 418—432, 437, 449, 527, 546, 679. tételei alatt 260 frt 59 kr. beszerzési ár és 194 frt 80 kr. becsértékben felvett papirárúk, 372, 542. tételei alatt 3 frt 99 kr. beszerzési ár és 3 frt 70 kr. becsértékben felvett füge, 379, 380, 446, 447, 464—468, 479—483. tételei alatt 105 frt 96 kr. beszerzési ár és 103 frt 92 kr. becsértékben felvett rizs- és árpadara, 389, 390, 572. 573, 579, 580, 595, 596. tételei alatt 71 frt 15 kr. beszerzési ár és 61 frt 05 kr. becsértékben felvett petroleum, 443, 471. tételei alatt 41 frt 08 kr. beszerzési ár és 35 frt becsértékben felvett mazsola, 470 tétel alatt 38 frt beszerzési ár és 38 frt becsértékben felvett szegfűbors, 537. tétel alatt 26 frt 50 kr. beszerzési ár és 21 frt becsértékben felvett paprika, 582. tétel alatt 31 frt 50 kr. beszerzési ár és 24 frt becsértékben felvett denaturált szesz, 391, 570, 571, 581, 583, 585, 586, 587, 594. tételei alatt 181 frt 70 kr. beszerzési ár és 157 frt 70 kr. becsértékben felvett olajok, 590. tétele alatt 34 frt beszerzési ár és 25 frt becsértékben felvett kocsikenőcs, az ideiglenes csődválasztmányának 1898. évi május hó 16-án hozott határozata folytán ajánlati verseny útján eladatnak.

A megjelölt áruk naponként délután 2—4 óra között 1898. évi június 2-ig Sajó-Szentpéteren az üzlethelyiségben megtekinthetők.

Az ajánlatok 50 kros bélyeggel, kellőleg lepecsételve és 173 frt 63 kr. bánatpénzzel ellátva legkésőbb **1898. június 3-ik napjának déli 12 órájáig** alólirott tömeggondnokhoz Sajó-Szentpéteren, vagy dr. Kormos Géza ügyvéd urhoz Miskolczon beadandók. Bánatpénzzel el nem látott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok feletti döntés a csődválasztmányának 1898. június hó 3-án, délután 2 órakor Miskolczon, a dr. Kormos Géza ügyvéd urnál tartandó ülésén fog megtörténni. Az ajánlattevőt beadott ajánlata feltétlenül kötelezi, a csődválasztmány azonban a legmagasabb ajánlat elfogadásához sincs kötve és fenntartja magának a jogot az ajánlatok el nem fogadása, vagy kedvezőtlenése esetén a csődtömeget tetszése szerint vagy azonnal fogamatba veendő szóbeli verseny útján, vagy másként értékesíteni.

A kinek ajánlata elfogadtatik, köteles a vételár felét azonnal, másik felét pedig legkésőbb 48 óra alatt tömeggondnok kezéhez készpénzben lefizetni, minthogy ellenesetben bánatpénze a csődtömeg javára elvész és a vétel semmisnek fog tekintetni.

Vevő a vételár teljes lefizetése után lesz jogositva a fennebb megjelölt tárgyakat átvenni, melyeket köteles 1898. évi június 8-ig bezárólag teljesen elszállíttatni.

A csődtömeg és annak képviselője az áruk minősége- és értékeért nem szavatol.

A vételi illeték vevőt terheli.

Vevő per esetére a sajó-szentpéteri kir. járásbiróság illetékességének magát aláveti.

Kelt Sajó-Szentpéteren, 1898. évi május hó 19-én.

Vattay Bertalan

ügyvéd, mint Klein Hermann csődtömeggondnoka.